

Testikkelkreft

Hva er testikkelkreft

Testikkelkreft er utvikling av ondartet svulst i en av testiklene, og er den hyppigste kreftformen hos unge menn (20-40 år). 98 % av de som får denne type kreft blir helt friske (1). Gutter med Downs syndrom har økt risiko for å utvikle testikkelkreft (2,3,4,5). Ofte kommer gutter med Downs syndrom sent til behandling, slik at testikkelkreften er langtkommen når den oppdages (2).

Årsaker til testikkelkreft

Årsakene er oftest ukjent, men en risikofaktor er når en eller begge testikler ikke er på plass i pungen etter fødsel. Hvis ikke testiklene blir hentet ned i pungen, ved et inngrep før puberteten, øker kreftfaren. Arv kan spille en rolle og veldig dårlig sæd kvalitet kan også være en risikofaktor (1).

Hvordan forebygge testikkelkreft

Det er viktig å hente ned testikler til pungen hvis de ikke er på plass ved fødsel. Ellers er det bra å kjenne til symptomer på sykdommen, og søke hjelp så tidlig som mulig når en oppdaget forandringer. Noen gutter med utviklingshemning vil trenge hjelp til å følge med på eventuelle endringer i testiklene.

Symptomer

Testikkelkreft gir ofte få symptomer. Det er viktig å kjenne på testiklene for å føle etter kuler, om de blir harde eller om de endrer størrelse. Noen kan ha smerter, stikninger eller tyngdefornemmelse i den syke testikkelen.

Noen kan få hevelse og smerter i brystvortene, da kreftcellene kan produsere østrogen, kvinnelige kjønnshormoner (1).

Undersøkelser

Legen vil undersøke begge testiklene og brystvortene, det vil tas blodprøver, røntgenbilder, ultralyd og kanskje en vevsprøve og en sædprøve. Unge menn får tilbud om å fryse ned sæd (1).

Behandling

Den syke testikkelen blir fjernet kirurgisk. Videre behandling bestemmes ut ifra resultat fra undersøkelsene som blir gjort i forkant. Noen ganger er det i tillegg behov for cellegift og stråling (1).

Pakkeforløp

Ved mistanke om kreft vil fastlegen henvise han til et pakkeforløp. Formålet med et pakkeforløp er å gi forutsigbarhet og trygghet for den det gjelder og dens pårørende.

Et pakkeforløp skal omfatte utredning, behandling og oppfølging, og gi en pekepinn på tiden dette kan ta.

På alle sykehus som utreder og behandler kreft finnes det forløpskoordinatorer. Disse personene skal sørge for minst mulig ventetid til alle undersøkelser og behandling, og pasienter kan ringe dem når som helst med spørsmål om henvisninger, timeavtaler og lignende.

I tillegg vil de fleste kommuner ha en kreftkoordinator som kan følge opp pasienten hjemme.

Referanser

1. www.kreftlex.no
2. Hafeez, S., Singhera, M. and Huddart, R. 2015. Exploration of the treatment challenges in men with intellectual difficulties and testicular cancer as seen in Down syndrome: single centre experience. BMC Medicine ,13:152 DOI 10.1186/s12916-015-0386-4
3. Hasle, H. 2001. Pattern of malignant disorders in individuals with Down's syndrome. Lancet Oncol. 2001;2:429–36. doi: 10.1016/S1470-2045(00)00435-6.
4. Slettebø Daltveit, D., Klungøy, K., Engeland, A. m. fl. 2020. Cancer risk in individuals with major birth defects: large Nordic population based case-control study among children, adolescents, and adults. BMJ 2020;371:m4060, <http://dx.doi.org/10.1136/bmj.m4060>
5. Satgé, D., Sasco, A.J., Cure, H., Leduc, B., Sommelet, D., Vekemans, M.J. 1997. An excess of testicular germ cell tumors in Down's syndrome: three case reports and a review of the literature. Cancer: 80:929–35